

Pułkownik Zdzisław Baszak ukończył 100 lat

Setne urodziny obchodził w środę, 8 lipca, pułkownik Zdzisław Baszak, żołnierz wrześniowej kampanii, członek Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej, więzień gestapowskich i komunistycznych katowni. Tę okrągłą rocznicę świętował w siedzibie tarnowskiego Centrum Kształcenia i Wychowania OHP. Urodzinowe przyjęcie zorganizowali prezes Ryszard Żądło wraz z Zarządem Okręgu Tarnów Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. W tym szczególnym spotkaniu obok jubilata i jego rodziny uczestniczyli przedstawiciele Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego z Krakowa, tarnowskiej WKU, zarządów kół ŚZZAK, młodzież działająca w historycznych kołach im. Armii Krajowej, a także reprezentanci wielu lokalnych samorządów, w tym również delegacja z Brzeska.

Główny bohater tej uroczystości otrzymał przyznany mu przez Kierownika Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych medal Pro Polonia Bono, który wręczył mu reprezentujący tę instytucję pułkownik Mariusz Tomalski. Prezydent Tarnowa Roman Ciepela odczytał i wręczył jubilatowi okolicznościowe adresy od premiera RP i wojewody małopolskiego. Z życzeniami przybyli też samorządowcy. W imieniu burmistrza Brzeska, rady miejskiej i mieszkańców gminy życzenia złożyli radny Piotr Duda oraz prezes brzeskiego koła ŚZZAK Krzysztof Bigaj, którzy wręczyli Zdzisławowi Baszakowi list gratulacyjny i specjalnie na tę okazję

przygotowany portret pułkownika. Obecna na spotkaniu Kamila Mamica reprezentująca działające przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 koło historyczne im. Armii Krajowej przekazała jubilatowi specjalne życzenia opracowane w formule wideo, trwającą pamiątkę tego wydarzenia.

Pułkownik Zdzisław Baszak urodził się 8 lipca 1920 roku w Woli Gręboszowskiej. W 1938 roku, po zdaniu matury w II Gimnazjum im. Hetmana Jana Tarnowskiego w Tarnowie wstąpił do Wojska Polskiego. Przydzielony został do 16. Pułku Piechoty Ziemi Tarnowskiej, którego żołnierze w pierwszych dniach niemieckiej okupacji brali udział w krwawej bitwie pod Pszczyną. Jest jedynym żyjącym uczestnikiem tej potyczki, w której poległo 217 żołnierzy. Przez cały czas trwania II wojny światowej aktywnie walczył z hitlerowskim najeźdźcą. W latach 1941-1945 pełniąc funkcję oficera dywersji przy Komendzie Obwodu Dąbrowa Tarnowska przeprowadził wiele zakończonych powodzeniem akcji wymierzonych w okupanta. Wziął między innymi udział w słynnej operacji III Most, jako dowódca osłony lądowiska „Motyl” położonego pomiędzy miejscowością Wał-Ruda a Jadownikami Mokrymi. Stąd do Anglii wystartował samolot z wykradzionymi Niemcom częściami rakiet V-2.

Po wojnie rozpoczął studia w krakowskiej Akademii Handlowej. Nie było mu jednak dane tych studiów ukończyć. Aresztowany przez komunistyczne służby bezpieczeństwa siedem lat spędził w więzieniach, między innymi w Krakowie, Nowym Wiśniczu i Rawiczu. Na wolność wyszedł, na mocy amnestii, w 1952 roku tuż przed świętami Bożego Narodzenia. Do 1967 roku, z uwagi na nieakceptowaną przez PRL-owskie władze przeszłość, nie mógł nigdzie podjąć pracy. Do dziś aktywnie działa jako członek ŚZZAK. Z jego inicjatywy w Dąbrowie Tarnowskiej powstała Izba Pamięci Armii Krajowej, przeniesiona później do odzyskanego przez niego budynku przy ulicy Mościckiego w Tarnowie. Gromadzone są w niej pamiątki związane z historią AK, między innymi oddziałów działających w granicach brzeskiego obwodu. Już wkrótce Izba zostanie przekształcona w muzeum.

Zdzisław Baszak cały czas dzieli się swoimi wspomnieniami i przemyśleniami dotyczącymi dwóch okupacji – niemieckiej i sowieckiej. Czyni to, bo – jak zwykł mawiać – *„Niech młodzi pamiętają, że to, co mamy, nie było za darmo. Myśmy za to zapłacili drogo, cholernie drogo.”*

Źródło: <https://www.brzesko.pl/aktualnosc/84553,pulkownik-zdzislaw-baszak-ukonczyl-100-lat>

Data wydruku: 2026-05-04 22:21:55